

8. Бекірова Е.Е. Удосконалення правового статусу повних товариств. Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Юридические науки». Том 26(65). 2013. №1. С.53-58. URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2013/1_2013/11.pdf
9. Задыхайло Д.В. Инвестиционное право Украины. Сборник нормативно-правовых актов с комментариями. Х.: Эспада, 2002. 752 с.

*Петровська Х.
студентка магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Шевчук О.Р.*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНИ

У сучасній Україні з її складною системою економічних взаємозв'язків важливим питанням є розвиток ринкової економіки. У досліженні цього питання можна сконцентруватись на досвіді європейських розвинутих країн, які можуть з акцентувати увагу на ключових моментах у цьому напрямку.

Для Франції перші кроки у залученні приватних інвесторів були реалізовані шляхом продажу їм дочірніх підприємств через приватизацію, яка почалася у 1983 р. Сформована в період з 1986 по 1988 р. система так званих твердих ядер являла собою пакети акцій певного розміру, які не підлягали продажу іноземним інвесторам; рух цінних паперів відповідних компаній суворо контролювався. Так, у 1988 році через фондовий ринок реалізовувалися три види цінних паперів: інвестиційні сертифікати (акції без права голосу); акції участі; облігації, які можна обміняти на акції [5, с. 15].

Це була негласна приватизація, яка забезпечила залучення капіталів приватних інвесторів у державні підприємства. Близько 60% капіталу державних підприємств було сконцентровано у руках приватних інвесторів, вони не мали можливості впливати на політику компаній, бо володіли акціями, які не мали права голосу. Таким чином, уряд Франції проводив виважену приватизаційну політику, яка і призвела в подальшому до сталого економічного зростання. У довгостроковому плані це забезпечило обмежені можливості іноземних інвесторів у розв'язанні стратегічних для Франції проблем економічного розвитку. Згодом уряд Л. Жоспена продовжив часткову приватизацію економіки. При цьому відбувся продаж акцій найбільших і найбільш рентабельних компаній – Франс Телеком, Аероспеціаль (лютий 1999 р.) та інших. Така

політика приватизації державних і змішаних компаній продиктована процесами злиття промислових та банківських гігантів.

У багатьох країнах окремі підприємства перебувають не тільки під контролем, а й у власності уряду. На кінець 90-х років найбільшим обсягом державної власності серед інших країн виділялась Італія. На відміну від інших країн процес приватизації державних підприємств в Італії йде надзвичайно повільно внаслідок політичних суперечностей та позиції профспілок [3, с. 117].

Чимало країн, що розвиваються (в першу чергу КНР), раніше були лише споживачами інвестиційних коштів, проте, сьогодні накопичують величезні суми валютних резервів, які реінвестуються переважно в цінні папери (а не у реальне виробництво, як раніше). Головним чином глобальні потоки заощаджень спрямовуються до найбільшої і найбагатшої промислово розвиненої країни – Сполучених Штатів та їх державних облігацій. Перетікання капіталу з країн, що розвиваються, в розвинені країни не зумовлює підвищення надійності інвестицій, а, навпаки, має зворотний ефект – зниження їх надійності, що сприяє розповсюдженню кризових явищ [3, с. 52].

Повертаючись до правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні можемо сказати, що держава здійснює регулювання інвестиційної діяльності у двох формах: шляхом прямого та непрямого втручання. Адміністративно-правовий вплив реалізується через правове, організаційне та інформаційне забезпечення. Опосередкований вплив держави здійснюється засобами бюджетної, грошово-кредитної, амортизаційної та науково-технічної політики, через надання податкових пільг підприємствам. Амортизаційна політика дозволяє регулювати темпи і характер відтворення, в першу чергу, швидкість оновлення основних фондів. Ефективна амортизаційна політика держави надає можливість підприємствам мати достатні інвестиційні кошти для простого та розширеного відтворення основних фондів. Особливої уваги потребує науково-технічна політика, яка передбачає вибір пріоритетних напрямів у розвитку науки і техніки.

Відповідно до Господарського кодексу України, інвестиційна політика - це діяльність спрямована на створення господарюючими суб'єктами необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики, а також забезпечення ефективного і відповідального використання цих коштів та здійснення контролю за ним[1, с. 7].

Так, відповідно до статті 1 Закону України "Про інвестиційну діяльність", інвестиції - це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект. Такими цінностями можуть бути: кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери; рухоме та

нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); майнові права, що випливають з авторського права, досвід та інші інтелектуальні цінності; сукупність технічних, комерційних та інших знань, оформленіх у вигляді технічної документації, навичок та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих (ноу-хау); права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права; інші цінності.

У свою чергу, частина 1 статті 326 ГК визначає, що інвестиціями у сфері господарювання визнаються довгострокові вкладення різних видів майна, інтелектуальних цінностей та майнових прав в об'єкти господарської діяльності з метою одержання доходу (прибутку) або досягнення іншого соціального ефекту.

Відповідно до ПК (п. 14.1.81) інвестиції - господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів у обмін на кошти або майно.

Особливе правове регулювання мають іноземні інвестиції, тобто цінності, що вкладываються іноземними інвесторами (юридичними особами, створеними відповідно до законодавства іншого, ніж законодавство України; фізичними особами — іноземцями, які не мають постійного місця проживання на території України і не обмежені у дієздатності; іноземними державами, міжнародними урядовими і неурядовими організаціями; іншими іноземними суб'єктами інвестиційної діяльності, які визнаються такими відповідно до законодавства України) в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. Правове регулювання іноземних інвестицій здійснюється за нормами Господарського кодексу України, Закону України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.96, Закону України «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10.09.91.

Отже, визначення інвестицій пов'язують із використанням капіталу або довгостроковими капітальними вкладеннями з метою одержання прибутку. Таким чином, інвестиції мають фінансовий і виробничий аспекти.

Ефективна інвестиційна політика, опираючись на досвіт розвинутих країн, повинна враховувати реалії економічного стану, бути спрямованою на подолання фінансово-економічної кризи та на стабілізацію економіки. Для цього необхідно щоб інвестиційна політика будувалась на таких принципах:

- підвищення інвестиційного рейтингу держави;
- удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази, для формування привабливого інвестиційного клімату України;
- концентрація на стратегічних напрямках інвестиційних програм;
- активізація науково-технічної та інноваційної діяльності в інтересах розвитку національної економіки;

- організації взаємодії з підприємствами з метою мобілізації власних ресурсів в інвестиційну діяльність;
- постійного моніторингу інвестицій.

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України: від 16 січня 2003 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (Дата звернення 27.10.2020)
2. Курило С.В. Інвестиційна політика, її сутність і роль у сучасних умовах//Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. Науково-виробничий журнал – 2009. - №6. - С.57
3. Касянок К.Г. Міжнародні інвестиційні потоки в умовах глобальних фінансових дисбалансів. – 2016. - №3. – С.89
4. Ступницький В.В. Роль приватизації в активізації залучення інвестицій // Фінанси України. – 2001. – № 9. – С.117 – 122
5. Чечетов М. Іноземні інвестиції: макроекономічний аспект // Економіка України. – 2004. – № 8. – С. 4–15.
6. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 року № 93/96-BP URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Дата звернення 27.10.2020)
7. Про захист іноземних інвестицій на Україні: Закон України від 10 вересня 1991 року N 1540a-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12#Text> (Дата звернення 27.10.2020)

Постніков Д.

студент юридичного факультету

Західноукраїнського національного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри

цивільного права і процесу ЗУНУ

Слома В.М.

ВИКОНАННЯ ДОГОВІРНОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПОРУЧИТЕЛЕМ

Для забезпечення належного виконання договірних зобов'язань можуть застосовуватись способи, передбачені ст. 546 ЦК України. Одним із найбільш надійних способів забезпечення зобов'язань є порука. Відповідно до ч. 1 ст. 553 ЦК України за договором поруки поручитель поручається перед кредитором боржника за виконання ним свого обов'язку.

Порука як спосіб забезпечення виконання кредитних зобов'язань є цивільним правовідношенням, за яким одна або декілька осіб зобов'язуються прийняти на себе виконання умов кредитного договору або відповідальність за нього, в разі його невиконання самим позичальником [2, с 146].

Важливе значення у відносинах поруки має визначення моменту, з якого поручитель повинен буде виконати зобов'язання боржника. Як